

Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32013>

Özet

Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÜBMÖ), mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu yapısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan "The Big Three Perfectionism Scale" (BTPS) isimli ölçeğin Türkçe'ye **uyarlama** çalışmasıdır. Kilmen ve Arkan (2019) tarafından Türk örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, bireyin kendine yönelik, başkalarına yönelik ve sosyal olarak reçete edilmiş olmak üzere üç temel mükemmeliyetçilik boyutunu değerlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri, orijinal yapıyı destekleyerek, bu yapının Türk kültüründe de geçerli olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Mükemmeliyetçilik, Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği, BTPS, **Faktör Yapısı**, **Ölçme Değerliliği**, **Uyarlama**, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sevilay Kilmen, Serap Arkan.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **mükemmeliyetçilik** yapısını üç temel boyutu üzerinden psikometrik açıdan sağlam bir şekilde ölçmektir. Kilmen ve Arkan (2019) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması özel amaç ise, orijinal İngilizce ölçeğin faktör yapısının Türk kültürü ve dili bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini sınımlamaktır.

Bu çalışma, The Big Three Perfectionism Scale'in (BTPS) Türk popülasyonunda kullanıma uygunluğunu belirlemek için gerekli olan yapısal geçerlik ve **ölçme değeri** kanıtlarını sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türk psikoloji araştırmacıları ve klinik uzmanlarının mükemmeliyetçilik alanındaki çalışmalarında kullanabileceği güvenilir bir araç sunulmuştur.

Yapı

Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği, mükemmeliyetçiliği üç ana boyutta kavramsallaştıran çok boyutlu modeli temel alır. Bu üç boyut şunlardır:

Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik (Self-Oriented Perfectionism): Bireyin kendine yüksek, ulaşılabilir güç standartlar koymas ve bu standartlara ulaşmak için aklını çaba göstermesi.

Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik (Other-Oriented Perfectionism): Bireyin başkalarından gerçek değil yüksek standartlar beklemesi ve bu beklentiler karşılanmadığında eleştirel bir tutum sergilemesi.

Sosyal Olarak Reçete Edilmiş Mükemmeliyetçilik (Socially Prescribed Perfectionism):

Bireyin diğerleri (aile, toplum) tarafından kendisine yüksek standartlar dayatıldığına inanması ve bu beklentileri karşılayamama konusunda yoğun kaygı yaşaması.

Bu üç boyut, **mükemmeliyetçilik** kavramının hem adaptif hem de maladaptif yönlerini kapsamaktadır, ancak özellikle sosyal olarak reçete edilmiş mükemmeliyetçiliğin psikopatoloji ile güçlü bir ilişki olduğu kabul edilmektedir.

Geçerlik

Kilmen ve Arkan (2019) çalışmasında, Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin Türkçe formunun yapı geçerliği incelenmiştir. Orijinal ölçeğin teorik olarak öngördüğü üç faktörlü yapının Türk örnekleminde de doğrulandığı belirtilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, üç faktörlü modelin veri ile uyumunun yüksek olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin farklı demografik gruplarda (örneğin, cinsiyetler arasında) karşılaştırılabilir sonuçlar üretip üretmediğini belirlemek için **ölçme değişmezliği** (Measurement Invariance) analizleri de yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin yapısal geçerliğinin güçlü olduğunu ve ölçümün farklı gruplar arasında tutarlı olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Adaptasyon çalışmasında, Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin iç tutarlılık **güvenirlilik** katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin ve alt boyutlarının maddelerinin ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Genellikle psikometrik çalışmalarda, iç tutarlılık katsayısının 0.70 ve üzeri olması yeterli kabul edilir. Kilmen ve Arkan'ın çalışmasında elde edilen **güvenirlilik** katsayıları, her bir alt boyut için tatmin edici düzeyde olup, ölçeğin araştırma ve klinik uygulamalarda kullanılabilen kadar güvenilir olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonunda, ölçeğin orijinal **faktör yapısı** korunup korunmadığını test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz, ölçeğin kendine yönelik, bakalarına yönelik ve sosyal olarak reçete edilmiş **mükemmeliyetçilik** olmak üzere ayrı üç faktörden oluştuğunu doğrulamıştır.

DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir seviyelerinde olduğunu göstermiş, bu da üç faktörlü modelin Türk örneklemine uygun olduğunu kanıtlamıştır. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin teorik temellerinin kültürel seviyeler ötesinde de

geçerli olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle yetişkin ve üniversite öğrencisi örneklemelerinde kullanıma uygundur.)

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi sonrası ve Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Adaptasyon çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya geniş bir yetişkin örnekleme üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek maddeleri, katılımcıların ne derece katıldığını belirttikleri bir derecelendirme sistemine sahiptir.)

Anahtar Kelimeler

Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Reçete Edilmiş Mükemmeliyetçilik, Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik, Psikolojik Değerlendirme, **Güvenirlilik**, Geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: kaplansevilay@yahoo.com (Sorumlu Yazar Sevilay Kilmen)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı (Adaptasyon): 2019

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için gerekli izinlerin alınması ve olası ücretler konusunda sorumlu yazar Sevilay Kilmen ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Referanslar

Kilmen, S., & Arıkan, S. (2019). The big three perfectionism scale: factor structure and measurement Invariance in Turkish sample. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 38(1), 1-16. doi: <https://doi.org/10.1177/0734282919846030>

Bu ölçeğin adaptasyon çalışması'nın orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: uc-buyuk-mukemmeliyetcilik-olcegi-toad.pdf

Üç Büyük Mükemmeliyetçilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM